

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 605/2014-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 69/2014-23 z 29. apríla 2014, ako aj jemu predchádzajúcim postupom, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola 30. júla 2014 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 69/2014-23 z 29. apríla 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ako aj jemu predchádzajúcim postupom.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Uznesením Okresného súdu v Trnave, pod číslom konania 3 PP/13/2014-16 na verejnom zasadnutí konanom dňa 12. 3. 2014 v ÚVTOS Leopoldov bolo rozhodnuté, že moja žiadosť o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa zamietá.

Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že u odsúdeného neboli splnené materiálne podmienky podmieňaného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Proti tomuto uzneseniu som na verejnom zasadnutí ústnu sťažnosť nepodal, lebo som si ponechal zákonnú trojdňovú lehotu na vyjadrenie.

V tejto zákonnej lehote som proti uzneseniu podal písomnú sťažnosť, ktorú som však bližšie neodôvodnil, ale uviedol som oznámenie, že bližšie zdôvodnenie mojej sťažnosti zašlem súdu ihneď, ako mi bude doručené písomné vyhotovenie uznesenia.

Písomné vyhotovenie uznesenia (3 PP/13/2014-16) mi bolo doručené dňa 31. 3. 2014. Po preštudovaní si bližšieho zdôvodnenia Okresného súdu, ktorým mi bližšie odôvodnil prečo zamietol moju žiadosť o podmieňané prepustenie, som mohol (logicky) konečne aj bližšie písomne zdôvodniť svoju sťažnosť. Túto „bližšiu“ sťažnosť som zaslal Okresnému súdu do troch dní, t. j. 03. 4. 2014...»

Sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 PP 13/2014 z 12. marca 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bola krajským súdom zamietnutá, pričom podľa sťažovateľa tak krajský súd urobil bez toho, aby prihliadol na bližšie odôvodnenie sťažnosti podané sťažovateľom a dôsledne a zodpovedne preštudoval spisový materiál v tejto veci napriek tomu, že mu táto povinnosť vyplývala priamo zo zákona.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením a jemu predchádzajúcim postupom porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Svojím postupom krajský súd porušil aj základné právo sťažovateľa podľa čl. 12

ods. 4 ústavy, keď v odôvodnení napadnutého uznesenia nepravdivo konštatoval, že sťažovateľ svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu do konania neverejného zasadnutia na krajskom súde bližšie písomne neodôvodnil. Aj z rozhodnutia predsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 SprI 71/2014 z 13. júna 2014 o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o poskytnutie informácií týkajúcich sa jeho podania vo veci vedenej pod sp. zn. 3 PP 13/2014 vyplýva: „Zo spisu bolo zistené, že toto podanie je súčasťou uvedeného súdneho spisu.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom krajského súdu a jeho uznesením sp. zn. 3 Tos 69/2014 z 29. apríla 2014 boli porušené jeho základné práva zaručené v čl. 12 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 33 000 €, ktoré mu bude povinný vyplatiť krajský súd, ako aj náhradu trov konania.

Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 69/2014 jeho uznesením z 29. apríla 2014, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Preskúmaním obsahu sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že vo vzťahu k namietanému postupu a uzneseniu krajského súdu sťažovateľ predostrel tieto námietky:

1. Namietal, že aj napriek tomu, že svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu dodatočne písomne zdôvodnil, krajský súd argumenty obsiahnuté v nej nezohľadnil, odvolávajúc sa na to, že sťažovateľ písomné dôvody sťažnosti do konania neverejného zasadnutia krajského súdu neposkytol.

2. Namietal, že uznesenie krajského súdu je svojvoľné a nezákonné z toho dôvodu, že druhostupňový súd opodstatnenosť jeho ponechania vo výkone trestu odňatia slobody riadne neodôvodnil.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na preskúmanie toho, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená, a v tejto súvislosti na posúdenie otázky, či možno považovať uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatnil. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné,

a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09).

V nadväznosti na namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd zdôrazňuje, že jeho integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci. V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

Ústavný súd reagujúc na námietky sťažovateľa zistil, že okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o ktorej rozhodol okresný súd na verejnom zasadnutí 12. marca 2014 uznesením sp. zn. 3 PP 12/2014 tak, že ju zamietol. Na verejnom zasadnutí senátu okresného súdu boli prítomní sťažovateľ a prokurátor. Po vyhlásení uznesenia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sťažovateľ proti nemu sťažnosť okamžite nepodal. Z listín predložených okresným súdom vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa bola podaná sťažovateľom následne písomne v zákonom ustanovenej lehote a doručená okresnému súdu

18. marca 2014. Podľa zistení ústavného súdu k doplneniu odôvodnenia sťažnosti došlo až písomným podaním sťažovateľa doručeným okresnému súdu 8. apríla 2014 a krajskému súdu 2. mája 2014.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 69/2014 z 29. apríla 2014 na neverejnom zasadnutí tak, že ju zamietol.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že krajský súd nevzal do úvahy dodatočné písomné odôvodnenie jeho sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu, ústavný súd vzal do úvahy, že medzi záruky, ktoré garantujú sťažovateľom označené články ústavy, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo výkone trestu odňatia slobody, ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Sťažovateľ tvrdil, že krajský súd nezohľadnil jeho argumenty proti ponechaniu vo výkone trestu odňatia slobody, keď konštatoval, že svoju sťažnosť do konania neverejného zasadnutia senátu krajského súdu bližšie neodôvodnil.

Podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia.

Podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia, s výnimkou sťažnosti proti uzneseniam podľa § 83 ods. 2; ak sa koná podľa § 204 ods. 1, sťažnosť sa podáva do skončenia skráteného vyšetrovania. Ak sa uznesenie oznamuje tak obvinenému, ako aj

jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plynie lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie.

Podľa § 189 ods. 3 Trestného poriadku ak podáva sťažnosť prokurátor, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo obhajca za obvineného alebo vo vlastnom mene, musí byť sťažnosť zároveň odôvodnená, s výnimkou sťažnosti prokurátora proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby.

Podľa § 190 ods. 2 Trestného poriadku ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie...

b) prokurátor alebo súd nadriadenému prokurátorovi alebo súdu.

Ako už bolo konštatované, okresný súd vyhlásil uznesenie o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o jeho podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody 12. marca 2014 za prítomnosti sťažovateľa (nebol právne zastúpený obhajcom), čím bolo uznesenie oznámené podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku. Od tohto momentu začala plynúť oprávneným osobám (sťažovateľovi a prokurátorovi) trojdňová lehota na podanie sťažnosti podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu písomne v zákonom ustanovenej lehote s oznámením, že ju odôvodní po doručení písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvého stupňa. Trestný poriadok neustanovuje explicitne, dokedy musí odsúdený, ktorý sám podal sťažnosť, túto aj odôvodniť. Iná by bola situácia, ak by sťažnosť podal za obvineného obhajca, ktorý musí podanú sťažnosť zároveň aj odôvodniť (§ 189 ods. 3 Trestného poriadku). Túto požiadavku je potrebné vnímať v kontexte rozsahu preskúmvacej povinnosti nadriadeného súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že pri poskytovaní individuálnej ochrany základných práv a slobôd nie je úlohou ústavného súdu vyjadriť sa „in abstracto“ k tomu, aký má byť správny výklad príslušnej zákonnej úpravy, alebo k tomu, aký postup a prostriedky má všeobecný súd zvoliť na svoj postup. Úlohou ústavného súdu je len preskúmať, či v konkrétnych okolnostiach rozhodovania bol postup a rozhodnutie súdu

zlučiteľný s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 67/03).

Písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu bolo sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia doručené 31. marca 2014. Sťažovateľ doplnil dôvody sťažnosti podaním z 1. apríla 2014 (teda po uplynutí trojdňovej lehoty poskytnutej na podanie sťažnosti počítanej od oznámenia rozhodnutia), ktoré bolo okresnému súdu doručené 8. apríla 2014, ale krajskému súdu zaslané až 30. apríla 2014 (doručené 2. mája 2014). Krajský súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa 29. apríla 2014. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd nemal v čase rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa k dispozícii bližšie odôvodnenie jeho sťažnosti, a preto pokiaľ krajský súd na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2014 v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že sťažovateľ svoju sťažnosť bližšie písomne nezdôvodnil, postupoval v súlade s reálnym stavom.

V tejto súvislosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na to, že sťažovateľ nepredložil v doplnení sťažnosti z 1. apríla 2014 také argumenty, ktoré by mu neboli známe už pri podaní sťažnosti, ani neuviedol také skutočnosti, ktoré by mohli zásadným spôsobom zmeniť hodnotenie tých skutkových okolností, ktoré krajský súd vzal do úvahy pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť, pretože nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv a namietaným postupom a uznesením krajského súdu.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že uznesenie krajského súdu je nezákonné a svojvoľné, aj túto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Krajský súd v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

«Krajský súd na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým mohol

sťažovateľ podať sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že neboli splnené podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 odsek 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život

a/ ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

b/ ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 odsek 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že odsúdený si v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 4 roky, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 13. 10. 2011 sp. zn. 2 T/147/2011 pre trestný čin podľa § 188 odsek 1 Trestného zákona pričom pre výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Začiatok trestu mal odsúdený dňa 13. 10. 2011 a koniec trestu má mať dňa 11. 05. 2015. Lehota na podanie žiadosti o podmiennečné prepustenie uplynula odsúdenému dňa 11. 01. 2014.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS v Leopoldove vyplýva, že odsúdený bol do tamojšieho ústavu premiestnený dňa 31. 10. 2011 a to z Ústavu v Bratislave. Správanie a vystupovanie odsúdeného počas väzby bolo na požadovanej úrovni. Počas výkonu trestu však správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni a u odsúdeného sa vyskytlo porušenie zásad slušného správania voči personálu a inému odsúdenému. V súčasnosti sa po vhodnej intervencii pedagogického personálu správanie a vystupovanie odsúdeného stabilizovalo a má požadovanú úroveň. Počas výkonu trestu bol 4-krát disciplinárne

odmenený; disciplinárne potrestaný nebol. V rámci vnútornej diferenciacie je umiestnený v diferenciacnej skupine „B“. V súčasnosti je zaradený na pracovisku so zameraním na montáž stropného osvetlenia, kde si pracovné povinnosti plní k spokojnosti nadriadených. Stanovené ciele programu zaobchádzania, zamerané na dodržiavanie spoločenských noriem a k zodpovednosti za svoje správanie sa priebežne plnia. Resocializačná prognóza odsúdeného vzhľadom na nízke riziko sociálneho zlyhania sa javí ako priaznivá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti riaditeľ ústavu konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a doporučil odsúdeného podmienne prepustiť s dohľadom.

V prvom rade je potrebné skonštatovať, že odsúdený v čase podania žiadosti splnil formálnu podmienku pre účely podmieneného prepustenia a to v podobe výkonu polovice uloženého trestu odňatia slobody.

Krajský súd však z obsahu spisového materiálu zistil, že u odsúdeného nie sú splnené všetky podmienky pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako ich vyžaduje ustanovuje § 66 odsek 1 Trestného zákona.

Odsúdený svojím správaním a plnením si svojich povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie vždy preukázal polepšenie, ktoré by zodpovedalo jednej z dvoch materiálnych podmienok obsiahnutých v uvádzanom ustanovení a to najmä s poukazom na hodnotenie riaditeľa ústavu, v ktorom sa konštatovalo, že správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody nebolo vždy na požadovanej úrovni, pričom v počiatočnej fáze výkonu trestu odňatia slobody sa uňho prejavovali rôzne porušenia zásad slušného správania voči personálu.

I napriek tomu, že správanie odsúdeného sa po čase a po intervencii pedagogického personálu stabilizovalo je potrebné skonštatovať, že v súvislosti s podmieneným prepustením nie je možné od tejto skutočnosti odhliadnuť. V tomto smere nie je preto možné jednoznačne skonštatovať, že by odsúdený svojím správaním počas výkonu trestu odňatia slobody splnil materiálnu podmienku obsiahnutú v ustanovení § 66 odsek 1 písm. a/ Trestného zákona.

Krajský súd si osvojil aj názor I. stupňového súdu v tom smere, že bolo potrebné prihliadnuť aj na charakter trestnej činnosti pre ktorú v súčasnosti trest odňatia slobody vykonáva ako aj na sklony odsúdeného k opakovanému páchaniu trestnej činnosti, nakoľko

odsúdený sa už spolu 3-krát dopustil trestnej činnosti z čoho možno vyvodiť záver, že páchanie trestnej činnosti nie je len jednorázovým vybočením zo spôsobu jeho života ale, že sa jedná o osobu, ktorá opakovane trestnú činnosť pácha.

V súvislosti s touto skutočnosťou je tiež potrebné poznamenať, že zmyslom podmieneného prepustenia nie je len to, že odsúdený bude za dobré správanie resp. za vzorné plnenie si pracovných povinností počas výkonu trestu odňatia slobody automaticky prepustený na slobodu po splnení formálnej podmienky a to po uplynutí stanovenej doby a to bez zreteľa k účelu trestu. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa nedostane do rozporu so zákonom.

Vychádzajúc zo samotnej osoby odsúdeného, jeho relácie, jeho predchádzajúcu trestnú minulosť i krajský súd dospel k záveru, že v súčasnom štádiu neboli u odsúdeného splnené podmienky preto, aby mohol byť z výkonu trestu odňatia slobody podmienne prepustený.»

Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov tak v danom prípade ide o posúdenie, či rozhodnutie krajského súdu nevykazuje známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by jeho rozhodnutie neobsahovalo dostatok dôvodov na jeho vydanie, resp. ak by sa krajský súd dostatočne presvedčivým spôsobom nevysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľa.

Ústavný súd v zhode s právnymi závermi vyjadrenými v uznesení krajského súdu v tejto súvislosti považuje za potrebné pripomenúť, že zmysel podmieneného prepustenia nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (IV. ÚS 53/08, IV. ÚS 85/2011).

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatuje, že ak krajský súd prihliadol na okolnosť, že vzhľadom na závažnosť protiprávneho konania sťažovateľa, ktorého sa dopustil opakovane, a možné riziká, ktoré by mohli vyplývať z jeho povahových vlastností, dospel k záveru, že nie je ešte spoľahlivo zabezpečená podmienka jeho budúceho riadneho života. Takto formulované úvahy krajského súdu o tom, prečo u sťažovateľa v okolnostiach daného prípadu nedošlo k splneniu spomínanej materiálnej podmienky podmiennečného prepustenia, podľa názoru ústavného súdu nemožno kvalifikovať ako povrchné alebo neodôvodnené.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, pri ich aplikácii sa neminul s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia odôvodnil skutkovými okolnosťami tak, že tým vytvoril preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez akýchkoľvek známk svojvôle. Napokon krajský súd vzhľadom na eventualitu prijatého záveru, aký prichádza do úvahy pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení, nebol povinný vyhovieť požiadavke sťažovateľa, bol len povinný vysvetliť a zdôvodniť mu, na základe čoho dospel k prijatým záverom. Podľa názoru ústavného súdu si krajský súd túto úlohu splnil, a tým si zastal svoju pozíciu orgánu verejnej moci, ktorý je v prvom rade povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru, a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Ústavný súd sa z obsahu uznesenia krajského súdu presvedčil, že krajský súd sa sťažnosťou sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia. Pretože napadnuté rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať

(m. m. I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť podľa názoru ústavného súdu porušené zamietnutím návrhu na jeho podmiennečné prepustenie ani zamietnutím sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý návrh na jeho podmiennečné prepustenie, pokiaľ všeobecné súdy riadne preskúmali a posúdili splnenie zákonných podmienok na aplikáciu tohto inštitútu a svoje úvahy v tomto smere ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnili.

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd uzatvára, že na základe sťažovateľom vymedzených námietok, prostredníctvom ktorých namietal porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, s prihliadnutím na obsah odôvodnenia uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu nezistil také účinky, ktoré by zakladali príčinnú súvislosť s namietaným porušením označeného práva.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pokiaľ ide o námietku porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom krajského súdu, ústavný súd ju v súlade s konštantnou judikatúrou štrasburských orgánov ochrany práva kvalifikoval ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na „*konanie o udelenie podmiennečného prepustenia*“. Toto konanie sa totiž

netýka rozhodnutia o „*trestnom obvinení*“ a ani o „*občianskych právach a záväzkoch*“ (pozri napr. rozhodnutia vo veciach: Plischke c. Rakúsko zo 7. 3. 1964, X. c. Rakúsko z 23. 5. 1966, X. c. Rakúsko z 19. 7. 1966, X. c. Spojené kráľovstvo z 13. 7. 1970, Helmut Aldrian c. Rakúsko zo 7. 5. 1990).

Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o „*občianskych právach alebo záväzkoch*“, prípadne o „*oprávnenosti trestného obvinenia*“. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide (IV. ÚS 241/07, III. ÚS 156/2012).

Keďže v konaní o návrhu na podmienené prepustenie sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste), tento článok dohovoru nie je na dané konanie aplikovateľný. Sťažnosť sťažovateľa je teda nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 4 ústavy

Namietané porušenie ustanovenia čl. 12 ods. 4 ústavy patrí medzi základné ustanovenia, resp. všeobecné ustanovenia, nepredstavuje základné práva a slobody upravené ústavou, ale je všeobecne uznávaným a záväzným princípom (zásadou) právneho štátu určujúcim právny základ činnosti orgánov verejnej moci, resp. ústavným direktívom tvorby interpretácie a aplikácie právneho poriadku štátu, ktoré nie je možné samostatne aplikovať, a teda ani namietat' jeho porušenie v konaniach o porušení individuálneho základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby prostredníctvom a na základe sťažnosti pred ústavným súdom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o jeho ďalších požiadavkách vrátane žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu bolo bez právneho významu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014